

מדינת ישראל, משרד המשפטים
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

دولة إسرائيل, وزارة العدل
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي الإعاقة
State of Israel, Ministry of Justice

Commission for Equal Rights of Persons with Disabilities

זכויות זכאות בתחבורה והסעות

לאנשים עם מוגבלות¹

הקדמה:

כל אדם רוצה לצאת מביתו ולהשתלב בקהילה. לצאת לעבוד, לעשות סידורים, לבקר אצל הרופא ולהתארח אצל משפחה וחברים. האפשרות לעלות לכלי תחבורה פרטי או ציבורי היא כמעט מובנת מאליה לאנשים רבים אלא שאנשים עם מוגבלות צריכים ששירותי התחבורה יהיו מותאמים למוגבלותם. על כן חשוב לדעת: לאדם עם מוגבלות יש זכות להיעזר בשירותי תחבורה נגישים.

מטרת מסמך זה היא להביא לידיעתכם, אנשים עם מוגבלות, את עיקרי הזכויות והזכאויות שלכם בתחום התחבורה. אנו מקווים שמידע זה יסייע לכם לממשן.

נסיעה טובה.

¹ נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות במשרד המשפטים מוצאת לנכון להביא לידיעתך מהם הזכויות המוקנות לך כאדם עם מוגבלות בתחום התחבורה, בראשית 2011, מכח **חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות**. המסמך הופק על ידי הנציבות תוך שימוש מוסכם בתכני החוברת "**זכויות וזכאויות בתחבורה והסעות לאנשים עם מוגבלות**", בהפקת:

- ארגון בזכות, המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות
- ג'וינט ישראל אגף נכויות ושיקום

את החוברת המלאה ניתן למצוא באתר 'בזכות': www.bizchut.org.il או לקבלה בדואר דרך פניה אל: mail@bizchut.org.il, או בטלפון 02-6521308.

רח' בית הדפוס 12, בנין "בית השנהב", אגף B, ירושלים 95483
טל' 02-6549555 פקס 02-6459566

דואר אלקטרוני: Mugbaluyot@mishpatim.gov.il
אתר אינטרנט: www.Mugbaluyot.mishpatim.gov.il

מדינת ישראל, משרד המשפטים
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

دولة إسرائيل, وزارة العدل
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي الإعاقة
State of Israel, Ministry of Justice

Commission for Equal Rights of Persons with Disabilities

תוכן עניינים

- [1. הזכות לשוויון בשירותי תחבורה ציבורית](#)
- [2. נגישות של תחבורה ציבורית](#)
- [3. אתרי אינטרנט ומספרי טלפון חשובים](#)

1. הזכות לשוויון בשירותי תחבורה ציבורית

לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות נותן שירות תחבורה ציבורית חייב להתייחס בשוויון לנוסעיו ועל כן אסור לו להפלות אדם בגלל מוגבלותו. למשל, לפי החוק יש לעיוור המלווה בכלב נחייה זכות להשתמש בתחבורה ציבורית ככל אדם ואסור לנותן השירות להפלות אותו בכך שלא ירשה לו לנסוע עם כלבו. כמו כן אין לגבות תשלום נוסף על שירות והתאמה המתבקשת מכח החוק.

מיהו נותן שירות תחבורה ציבורית?

חברה או אדם המסיעים נוסעים. המסיעים העיקריים הם חברות אוטובוס (אגד, דן, וחברות פרטיות) ונהגיהן, רכבת ישראל, ומסיעים פרטיים כמו מוניות וחברות להשכרת רכב.

מדינת ישראל, משרד המשפטים
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

دولة إسرائيل, وزارة العدل
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي الإعاقة
State of Israel, Ministry of Justice

Commission for Equal Rights of Persons with Disabilities

מה כולל האיסור על הפליה?

לנותן שירות תחבורה ציבורית אסור לנהוג באופנים הבאים:

1. לסרב לתת לאדם עם מוגבלות להשתמש או ליהנות מהשימוש בשירות התחבורה.
2. לקבוע תנאי שלא ממין העניין המונע או מגביל את השימוש בשירות התחבורה.

לדוגמה:

לנהג מונית אסור לסרב להעלות נוסע עיוור או נוסע בכיסא גלגלים, ועל פי הנחיות משרד התחבורה הוא אף חייב לסייע לנסוע בכניסה למונית וביציאה ממנה, וכן בהטענת מטען ופריקתו.
אולם לפי החוק נהג מונית אינו חייב להתאים את המונית להסעת אדם כשהוא יושב בכיסא גלגלים².

2. נגישות של תחבורה ציבורית

תחבורה ציבורית צריכה להיות נגישה גם לאנשים עם מוגבלות. החוק מחייב את חברות התחבורה להנגיש עוד ועוד כלי תחבורה בכל שנה. עד שנת 2014 כל כלי התחבורה (להוציא אוטובוסים בין-עירוניים) והתחנות יצטרכו להיות נגישים. בינתיים עליך להתעדכן אודות התכנית המחייבת שפרסם המפקח על

² צפויות להיכנס לתוקף תקנות המעודדות הכנסה לשימוש של מניות נגישות. במוניות אלה הנהגים לא יוכלו לסרב להסיע אדם יושב בכסא גלגלים שמימדיו מתאימים לתנאים של הרכב.

מדינת ישראל, משרד המשפטים
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

دولة إسرائيل, وزارة العدل
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي الإعاقة
State of Israel, Ministry of Justice

Commission for Equal Rights of Persons with Disabilities

התעבורה ולפיה יופעלו בקווים מסויימים רק אוטובוסים נגישים. התחנות בקווים אלה אמורות להיות מונגשות על ידי הרשות המקומית ומשולטות ללקויי ראייה על ידי מפעילי התחבורה הציבורית.

לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות על אמצעי התחבורה הציבורית הבאים להיות נגישים: אוטובוסים בקווים עירוניים, רכבות, מטוסים, וכלי שיט (תחת דגל ישראלי). במסמך זה נתייחס לשני הראשונים.

אוטובוסים בקווים עירוניים

קו עירוני הוא מסלול נסיעה בתוך יישוב או בין כמה רשויות מקומיות שכנות ורצופות במרחב. סימן ההיכר של קו עירוני הוא אוטובוסים נמוכי רצפה, עליהם סמל הנגישות הבינלאומי (לוגו של אדם בכסא גלגלים).

באוטובוסים ישנים (שנרשמו לפני 2003) חייבים להיות אמצעי ההנגשה

הבאים³:

- שלט המורה על מספר הקו בחזית האוטובוס.
- לחצני עצירה, מאחזי יד ובליטות בצבע צהוב.
- פתחי כניסה, פתחי יציאה וקצות מדרגות מסומנים לכל רוחב הסף בפס אזהרה.
- שלושה מקומות ישיבה לאנשים עם מוגבלות הנעים בלא כיסא גלגלים, ובהם מקום ישיבה אחד לאדם עיוור המלווה בכלב נחייה, וזאת במחצית

³ אוטובוסים אלה לא יסומנו בסמל הנגישות והם אמורים לצאת משירות בשנים הקרובות.

נציבות
שוויון זכויות
לאנשים עם מוגבלות

מדינת ישראל, משרד המשפטים נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

دولة إسرائيل, وزارة العدل
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي الإعاقة
State of Israel, Ministry of Justice

Commission for Equal Rights of Persons with Disabilities

הקדמית של כל אוטובוס משני צדי המעבר.

- מערכת כריזה פנימית להכריז על התחנה.

אוטובוסים חדשים (שנספו לאחר שנת 2003) חייבים גם בהנגשות הבאות:

- דלת כניסה רחבה יותר מ-100 ס"מ.
- מתקן הרמה לכניסה ויציאה של נוסע על כיסא גלגלים וכן מנגנון למניעת תזוזה של האוטובוס בעת הפעלת המתקן.
- מקום מתאים לכיסא גלגלים ולידו לחצן עצירה ייחודי. יש הוראות מפורטות הנוגעות לעיגון כיסא גלגלים באוטובוס כדי להבטיח את יציבותו בשעת הנסיעה.
- מסעדי יד בחלק מהמושבים, אם קיימים, צריכים להיות ניתנים להרמה.
- קיומה של מערכת כריזה פנימית (לנוסעים באוטובוס) וחיצונית (לשימוש הממתינים בתחנה).
- מספר הקו ויעד הנסיעה בחזית האוטובוס, ומספר הקו על שלט בצד האוטובוס הפונה למדרכה וכן בגב האוטובוס – כתב צהוב על רקע שחור.
- הנהג חייב לכרוז פנימה מידע על התחנה הבאה.
- הנהג חייב לכרוז החוצה אודות מספר הקו כשהוא עוצר בתחנה.
- הנהג צריך להתקרב לרציף התחנה
- הנהג צריך לפתוח את הכבש ועגון את כסא הגלגלים של נוסע, כשגבו לכיוון הנסיעה.

מדינת ישראל, משרד המשפטים
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

دولة إسرائيل, وزارة العدل
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي الإعاقة
State of Israel, Ministry of Justice

Commission for Equal Rights of Persons with Disabilities

גישור בין האוטובוס לרציף התחנה

הגישור נעשה באמצעות כבש (רמפה) ידני או אוטומטי. תפעולו כאמור באחריות נהג האוטובוס.

אוטובוסים בין-עירוניים

אוטובוסים בין-עירוניים אינם מחויבים כיום בנגישות. בעתיד תחול על חברות ההסעה חובה לספק אוטובוסים בין-עירוניים עם נגישות חושית בלבד, אולם גם חובה זו טרם אושרה בכנסת.

תחנות אוטובוס

תחנות האוטובוס חייבות באמצעי הנגישות הבאים:

- מדרכה נגישה אל התחנה.
- על הרשות המקומית לדאוג לכך שבצמוד לתחנה, בצד הפונה לכיוון הגעת האוטובוס, תהיה **רחבת היערכות** פנויה ממכשולים, וזאת כדי שיהיה אפשר לפתוח כבש בין האוטובוס למדרכה עבור אדם בכיסא גלגלים, ויהיה לו מרחב תמרון נאות.
- מפעיל קו השירות חייב להתקין שלטים ללקויי ראייה עם פרטי הקו ויעד הנסיעה. הכוונה לשני סוגי שלטים: שלט בכתב גדול, שחור על רקע צהוב, ושלט מישוש ובו מידע בכתב מובלט וכתב ברייל.
- אם יש סכנת המתנה בתחנה, הרצפה שלה צריכה להיות בגובה המדרכה. אורך הספסל בתחנה ישאיר מקום פנוי לאדם בכיסא גלגלים (80/120 ס"מ).

נציבות
שוויון זכויות
לאנשים עם מוגבלות

מדינת ישראל, משרד המשפטים נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

دولة إسرائيل, وزارة العدل
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي الإعاقة
State of Israel, Ministry of Justice

Commission for Equal Rights of Persons with Disabilities

תחנות מרכזיות מסופים ותחנות רכבת

כל תחנות הרכבת צריכות להיות מונגשות עד שנת 2012, וכל תחנות האוטובוס המרכזיות והמסופים צריכים להיות מונגשים עד שנת 2014.

תחנות מרכזיות של אוטובוסים ותחנות רכבת יונגשו באופן הבא:

- תוסדר דרך נגישה מתחנות האוטובוס שמחוץ לתחנה המרכזית אל פתח התחנה המרכזית.
- הכניסות לתחנה וכל המתחם של התחנה יהיו נגישים.
- מידע על לוחות זמנים יהיה נגיש ויימסר גם בפקס ובטלפון ויוצג בכתב גדול.
- בעמדת המודיעין יותקן זמזם איתור המשמיע צליל בתדר נמוך (לאנשים עם לקות ראייה) והיא תסומן בצבע מנוגד לסביבה.
- עמדת טלפון תהיה נגישה לשימוש גם של אדם בכיסא גלגלים.
- מדרגות, קירות, דלתות ומחיצות שקופים יסומנו באמצעי אזהרה ללקויי ראייה.
- אם מוצבות מכונות אוטומטיות לקבלת מידע או להנפקת כרטיסים, במכונה אחת לפחות יהיו הוראות שימוש בכתב מישוש ובכתב ברייל.
- בלוחות מידע אלקטרוניים המציינים מועדי נסיעה ויעדים יוצג המידע בצבע צהוב על רקע כהה ובתווים שאינם נעים לרוחב הלוח.

מדינת ישראל, משרד המשפטים
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

دولة إسرائيل, وزارة العدل
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي الإعاقة
State of Israel, Ministry of Justice

Commission for Equal Rights of Persons with Disabilities

רכבות

רכבות יונגשו באופן הבא:

- רכבת ישראל תפרסם את התחנות הנגישות.
- בכל רכבת יהיה קרון נגיש אחד לפחות, והוא יסומן בסמל הנגישות.
בקרון נגיש יהיו:
 - דלת רחבה, מעבר ומקומות ישיבה המונגשים לאנשים הנעים בכיסא גלגלים.
 - מסעדי יד מתרוממים במקומות המיועדים לאנשים עם מוגבלויות.
 - מקומות ישיבה ייעודיים לאנשים עם מוגבלויות (לקויי ראייה, אנשים הנעים בכיסאות גלגלים).
 - אמצעים חזותיים וקוליים להודעה על התחנות.
 - סימון בגוון נוגד של פתחים, מדרגות, מאחזי יד ובליטות.
- אדם לקויי ראייה שיודיע למוקד השירות של הרכבת על מועד נסיעתו ויעדה מראש 12 שעות לפני נסיעתו לכל המאוחר, יקבל סיוע מעובד הרכבת.
- אדם הנע בכיסא גלגלים יודיע למוקד השירות של הרכבת על מועד נסיעתו ויעדה מראש 12 שעות לפני נסיעתו לכל המאוחר, כדי שעובד הרכבת יפעיל מתקן הרמה.
- רכבת ישראל תשתדל להפעיל את מתקן ההרמה גם ללא הודעה מראש, אך אינה מחוייבת לכך על פי דין.

מדינת ישראל, משרד המשפטים
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

دولة إسرائيل, وزارة العدل
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي الإعاقة
State of Israel, Ministry of Justice

Commission for Equal Rights of Persons with Disabilities

• אדם לקוי ראייה או אדם הנע בכיסא גלגלים הנוסע בקביעות יכול להודיע על כך מראש למוקד השירות.

• נוסע עם מוגבלות רשאי לבקש סיוע של עובד הרכבת כדי לממש את זכותו לשבת במקום המיועד לאנשים עם מוגבלות

החובה להנגיש קרון אחד בכל רכבת תחול באופן הדרגתי עד שנת 2014.

אתרי אינטרנט ומספרי טלפון חשובים

אגד: www.egged.co.il מרכז שירות לקוחות: 03-6948888.

דן: www.dan.co.il מרכז שירות לקוחות: 03-6394444.

רכבת ישראל: www.rail.co.il

מספר הטלפון של רכבת ישראל לתיאום נסיעה של אדם עם מוגבלות:
03-6117020.

משרד התחבורה: www.mot.gov.il

נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, משרד המשפטים:

טל' - 02-6549555 www.justice.gov.il/MOJHeb/NetzivutNEW